

Funded by
the European Union

Erasmus+ projekt

Tur til Finland

Rapport udarbejdet af;
Charlotte Outzen Kristensen
Margit Fogtmann
Lone Midtgaard
Christine Nielsen

**Funded by
the European Union**

Indhold

Problemformulering:	3
1. Forståelse for finsk naturpædagogik:	3
2. Praktisk anvendelse af teknologi:	4
3. Dokumentation og formidling:	5
4. Børns medbestemmelse:	6
5. Netværksopbygning:	7
6. Evaluerings:	8
Bilag 1 - Naturen indendørs.....	10
.....	10
Bilag 2 - Dragekort	11
Bilag 3 – Affaldssortering.....	12
.....	12
Bilag 4 - Værktøj til justering af lyd	13
.....	13
Bilag 5 - Følelsesbarometer	14
.....	14
Bilag 6 - Daglig struktur, ventepositioner	15
.....	15
Bilag 7 - Bogbytte reoler	16
Bilag 8 - Tidsramme og handleplan	18
Bilag 9 - Medbestemmelses systemerne.....	20
.....	20
Bilag 10 - See the good	21
.....	21
Bilag 11 - mini verso	22

**Funded by
the European Union**

Problemformulering:

"Hvordan kan finsk naturpædagogik integreres med innovative og teknologiske pædagogiske tilgange, så det skaber meningsfulde læringsprocesser for børn, pædagoger og forældre i et dansk dagtilbud?"

1. Forståelse for finsk naturpædagogik:

Et af målene med vores Erasmus+ tur til Finland var at opnå en forståelse for finsk naturpædagogik. At vi kunne beskrive og analysere, hvordan finske dagtilbud bruger naturen som et innovativt læringsrum, og hvordan teknologi integreres i denne praksis. Gennem vores observationer så vi hvordan de anvendte naturmaterialer frem for traditionelle legeredskaber. Vi observerede at tre drenge legede i buskadset med lange pinde som de havde fundet. Disse blev brugt som fantasivåben i legen. De løb efter hinanden, søgte ind i buskene og fortsatte legen derfra. En anden gruppe børn var meget fordybede og undersøgende i deres leg med store sten og pinde. Børnene eksperimenterede med materialerne og forsøgte blandt andet at snitte i en pind ved hjælp af en skarp sten. Her observerede vi en børneflokk der var nysgerrige og havde en undersøgende tilgang og hvor børnene var optaget af at afprøve materialernes muligheder. Derudover observerede vi at de gjorde stor brug af naturmaterialer indendørs eksempelvis hang der store grene ned fra loftet som en del af indretningen, og børnene fik mulighed for at indsamle blade fra naturen og efterfølgende male og arbejde kreativt med dem (se bilag 1). På den måde blev naturen ikke kun brugt som læringsrum, når børnene befandt sig udenfor. Vi observerede også, at de voksne gjorde brug af dragekort. Dragekortene (se bilag 2) blev anvendt som et pædagogisk redskab til at tydeliggøre de voksnes positionering på legepladsen. De voksne fordelte sig på forskellige områder og havde fokus på at være tilgængelige, støtte børnene og vejlede dem i deres leg.

På baggrund af disse observationer ønsker vi at igangsætte følgende aktiviteter i vores dagtilbud:

**Funded by
the European Union**

Aktivitet 1.

Vi vil bevidst reducere brugen af udvalgte legeredskaber og i højere grad inddrage naturmaterialer som en del af børnenes leg og læring. Formålet er at styrke fantasi, kreativitet og undersøgende læringsprocesser. Dette er en oplagt mulighed, da vi er meget tæt på skov og vadehavet og ønsker i højere grad at gøre brug af dette.

Aktivitet 2.

Vi vil arbejde med at skabe et mere naturpræget læringsmiljø i vores indendørs rammer. Vi ønsker, at naturen ikke kun bliver noget børnene møder når de går udenfor, men også for lov til at opleve i de indendørs rammer.

Aktivitet 3.

Vi vil implementere dragekort som et pædagogisk redskab til at skabe en mere tydelig og bevidst positionering af de voksne på legepladsen.

2. Praktisk anvendelse af teknologi:

Et andet mål for turen til Finland var at tilpasse og afprøve 3-5 konkrete aktiviteter, der kombinerer natur, teknologi og børns medbestemmelse. Vi så hvordan de forholdt sig til genbrug og bæredygtighed, hvordan de benyttede teknologien i form af strukturer, rutiner og visuelle virkemidler, samt hvordan de fysiske rammer kan have en virkning på at opretholde en god rutine og struktur for børnene.

Vi observerede, at institutionerne havde farvede skraldespande på stuerne, som var malet efter affaldssorterings-systemets officielle farver. Børnene sorterede først affaldet ved bordene og så var de selv med til at sortere affaldet i de rigtige kasser på stuen. Til sidst var de ældste børn også med til at bære affaldet ud i de udendørs containere. (se bilag 3) Derudover observerede vi at børnene havde bygget store genbrugs robotter af diverse genbrugsmateriale/affald.

På væggene hang der visuelle værktøjer til justeringer af lyd, der visuelt kunne vise børnene hvor høj lyd der var, og/eller det lydniveau der var ønskeligt, samt et følelsesbarometer på hver deres skuffe, så børnene kunne udtrykke hvordan de

Funded by the European Union

havde det. Børnene kunne selv være med til at flytte på disse værktøjer. (se bilag 4 + bilag 5)

I forhold til daglig struktur så vi hvordan der var malet fødder på gulvet, så børnene vidste, hvilke steder de skulle vente på hinanden. Der var placeret bænke de steder der opstod kø, således der var plads at vente på sin tur eksempelvis til toilettet. (se bilag 6) Det pædagogiske personale havde alle en nøglesnor rundt om halsen med piktogrammer, for at understøtte kommunikationen og støtte det visuelle sprog.

Endvidere observerede vi også at der i institutionen var en bog-bytte reol, hvor børn og forældre kunne stille bøger hen, som ikke længere blev brugt i hjemmet. Familierne kunne låne en anden bog med hjem, hvis de ønskede det. (se bilag 7)

På baggrund af disse observationer ønsker vi at igangsætte følgende aktiviteter i vores dagtilbud:

Aktivitet 1.

Vi ønsker at inddrage børnene yderligere i affaldssortering og synliggøre det på skraldespandene, dette for at skabe mere forståelse for bæredygtighed.

Aktivitet 2.

Børn medbringer egne genbrugsmaterialer hjemmefra og laver kunst ud af dette.

Aktivitet 3.

Vi vil implementere bæredygtighed ved at oprette genbrugsstationer med bøger og puslespil, som kan benyttes af børn og forældre.

3. Dokumentation og formidling:

I vores jobshadowing delte vi os i to grupper, hvor vi lavede en logbog over vores observationer og refleksioner, hertil lavede vi billedokumentation som vi delte på platformen Aula. Vi afholdte interviews med den finske leder og støttepædagogen. Vi udarbejdede et spørgeskema, som blev tilsendt de finske forældre og efterfølgende udarbejdede vi et spørgeskema til vores egne forældre.

Funded by the European Union

Efter hjemkomst udarbejdede vi en tidsramme og handleplan, (se bilag 8) som beskriver en tydelig ramme for hvilke aktiviteter der skal igangsættes for at opnå vores læringsmål.

4. Børns medbestemmelse:

I Finland undersøgte vi også børns medbestemmelse og hvordan vi kan facilitere aktiviteter, hvor børn aktivt medvirker i planlægning og evaluering af læring.

Her har vi afholdt interviews med lederen og her spurgt ind til måden de dokumenterer på, samt deres forældresamarbejde og børns medindflydelse. Her beskrev hun hvordan de tager billeder de deler med forældrene via powerpoint, og ellers samarbejder de primært med forældrene ved aflevering og afhentning, samt forældresamtaler årligt. Forældrene har selv en forældregruppe, og her er der ingen deltagelse fra medarbejdere fra institutionen. Denne forældregruppe er til for bl.a. at organisere arrangementer for institutionen.

På de to institutioner, vi besøgte, observerede vi en stor selvstændighed hos de finske børn. De tog selv overtøjet af efter de har været ude på legepladsen, børnene kunne selv hente mad i kantinen og bære tallerken + bestik. Vi oplevede, hvordan børnene var meget fortrolige med de strukturer og rutiner der var i hverdagen. Vi observerede også hvordan børnenes medbestemmelse blev understøttet gennem et system på væggen, hvor de selv kunne flytte deres navn til den leg de ønskede at deltage i. På den måde fik de indflydelse på deres egen leg og læring. Det gav en god mulighed for børnene selv at kunne vælge inden for de rammer som institutionen havde opstillet. (se bilag 9)

Som nævnt tidligere udarbejdede vi et spørgeskema til de finske forældre inden vi ankom, som de fik tilsendt, omkring børns medindflydelse og forældresamarbejdet i deres institution, dog har vi ingen svar modtaget på disse.

Vi vil sende et spørgeskema til vores danske forældre, og spørge dem ind til hvordan de ser institutionen bl.a. med fokus på deres inddragelse i institutionen, samt børnenes inddragelse og medbestemmelse. Og igen efter 3 måneders tid vil vi sende

Funded by the European Union

samme spørgeskema ud, for at se om der er sket en ændring efter vi har igangsat nye tiltag inspireret fra Finland.

I Danmark har vi også et fokus på børns medbestemmelse og arbejder med dette dagligt på flere måder. Måden vi arbejder med medbestemmelse på er meget verbal kommunikation, hvilket styrker både sociale kompetencer, sprog og selvværd.

Det vi vil tage med os fra den finske tilgang er at forsøge at igangsætte flere visuelle virkemidler i hverdagen, eksempelvis bruge piktogrammer i nøglesnore til at understøtte vores verbale kommunikation med børnene, således de yngste børn, tosprogede eller andre der kunne have brug for det, kan have det visuelle som en støtte i samtalen. Dermed kan vi bruge den finske tilgang til at understøtte den eksisterende pædagogiske praksis vi har her i Danmark.

5. Netværksopbygning:

Under vores besøg havde vi første dag et interview med lederen og herefter dagligt en sparring med hende, samt slutteligt en evalueringssamtale. Her hørte vi om deres normeringer, organisering og struktur, hvordan de forholder sig til bæredygtighed, natur, teknologi og hvordan de samarbejder med forældrene. Lederen fortalte om hvordan de arbejder med sprog og kultur, samt hvordan de har stor fokus på at arbejde med børnenes følelser og konflikthåndtering. Her bruger de blandt andet materialer som "See the good" og "Miniverso" (se bilag 10 + bilag 11), som hjælper børnene med at øve sig i at være en god ven. Ligeledes lavede vi et interview med institutionens støttepædagog, som fortalte deres syn på læring, inklusion og special pædagogik.

Vi oplevede en kultur, hvor der er en synlig struktur med mange piktogrammer og synliggørelse af stemninger og humørbarometer. Medarbejderne bærer rundt på piktogrammer, som de kan vise børnene samt billeder fra Miniverso, som hjælper børnene med at sætte ord på deres stemninger (vrede, ked af det, glad etc.), i eksempelvis konfliktsituationer.

Funded by the European Union

For hver dag vi observerede, vendte vi tilbage med spørgsmål som krævede uddybelse.

Der viste sig en forskel i den måde vi arbejder med magtanvendelse på i Danmark kontra den måde de arbejder med struktur på i Finland, hvor vi observerede, at eksempelvis blev små børn flyttet i en højstol med sele, hvis de sad uroligt og større børn taget ved hånden, når der var uro.

Aktivitet 1.

Vi afprøver at medarbejderne bærer synligt innovative teknologi i form af piktogrammer for at understøtte kommunikationen til børnene.

Aktivitet 2.

Vi laver et punkt på personalemøde omhandlende magtanvendelse versus det omsorgsfulde nej.

Aktivitet 3.

Lederen fra Finland har efterfølgende sendt et oplæg vedr. deres tilgang i deres daglige pædagogik som vi kan blive inspireret af til pædagogiske diskussioner i personalegruppen.

6. Evaluering:

Ud fra ovenstående er vi blevet inspireret af deres tilgang til bæredygtighed. Her oplevede vi at både medarbejdere og børn havde et arbejdsfællesskab omkring bæredygtighed og natur. Måden børnene arbejdede med forståelsen af genbrug og affaldssortering, samt brug af naturmaterialer til fri fantasi, kunne vi se fyldte meget i institutionen. Denne tilgang vil vi lade os blive inspireret af i egne institutioner.

Derudover skulle vi være undersøgende på brugen af digital teknologi. Her fandt vi dog ud af igennem vores jobshadowing, at institutionerne ikke benyttede digitale teknologier. Vi blev meget inspireret af, at institutionerne brugte innovative

**Funded by
the European Union**

teknologier, i form af visuelle virkemidler til en koordineret og tydelige voksen positionering, som skabte struktur og meget ro i børnegrupperne.

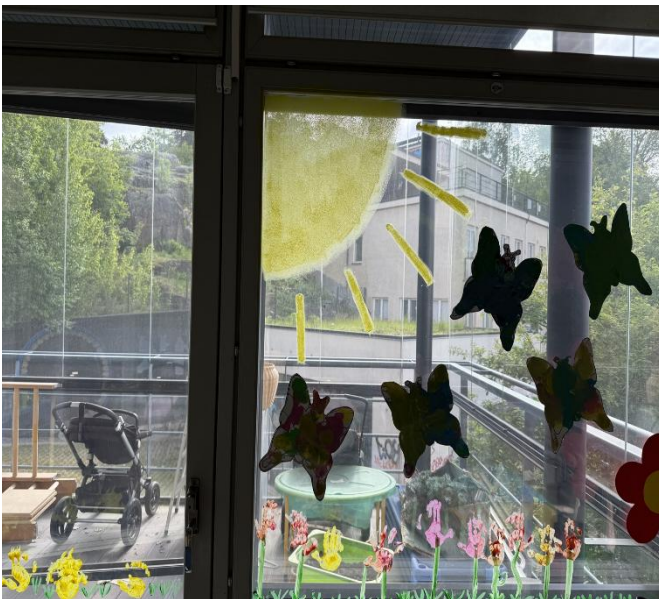
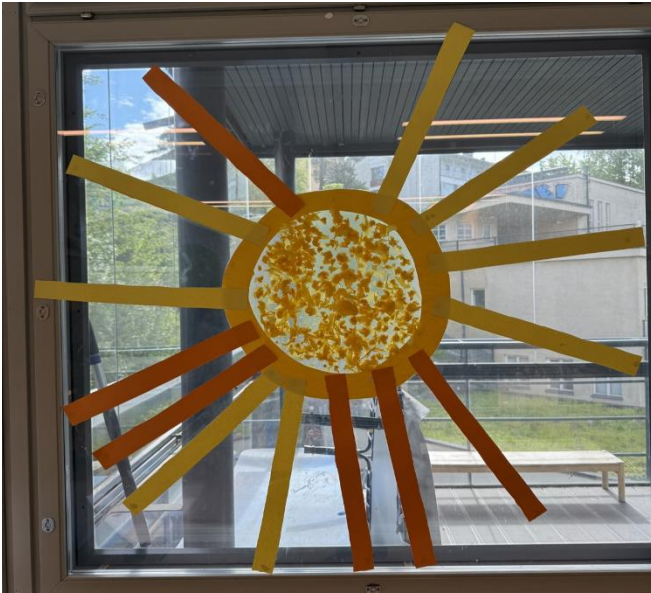
Besøget gav os anledning til at reflektere over forskellighederne i de finske institutioner, kontra de danske institutioner vi kommer fra. Det har gjort os nysgerrige på, hvorvidt de voksenstyrede strukturelle rammer, set fra et børneperspektiv, eller de mere frie rammer med mere selvbestemmelse, er det barnet udvikles og trives bedst i. Disse refleksioner har givet os anledning til pædagogiske diskussioner i samarbejde med vores medarbejdere.

Afslutningsvis kan vi konkludere, at det har været en værdifuld tur, hvor vi er blevet inspireret fagligt. Vi er blevet nysgerrige på vores egen pædagogiske praksis og hvilke elementer fra den finske pædagogik vi kan omsætte til vores danske institutioner.

**Funded by
the European Union**

Bilag 1 - Naturen indendørs

Funded by
the European Union

Bilag 2 - Dragekort

Funded by
the European Union

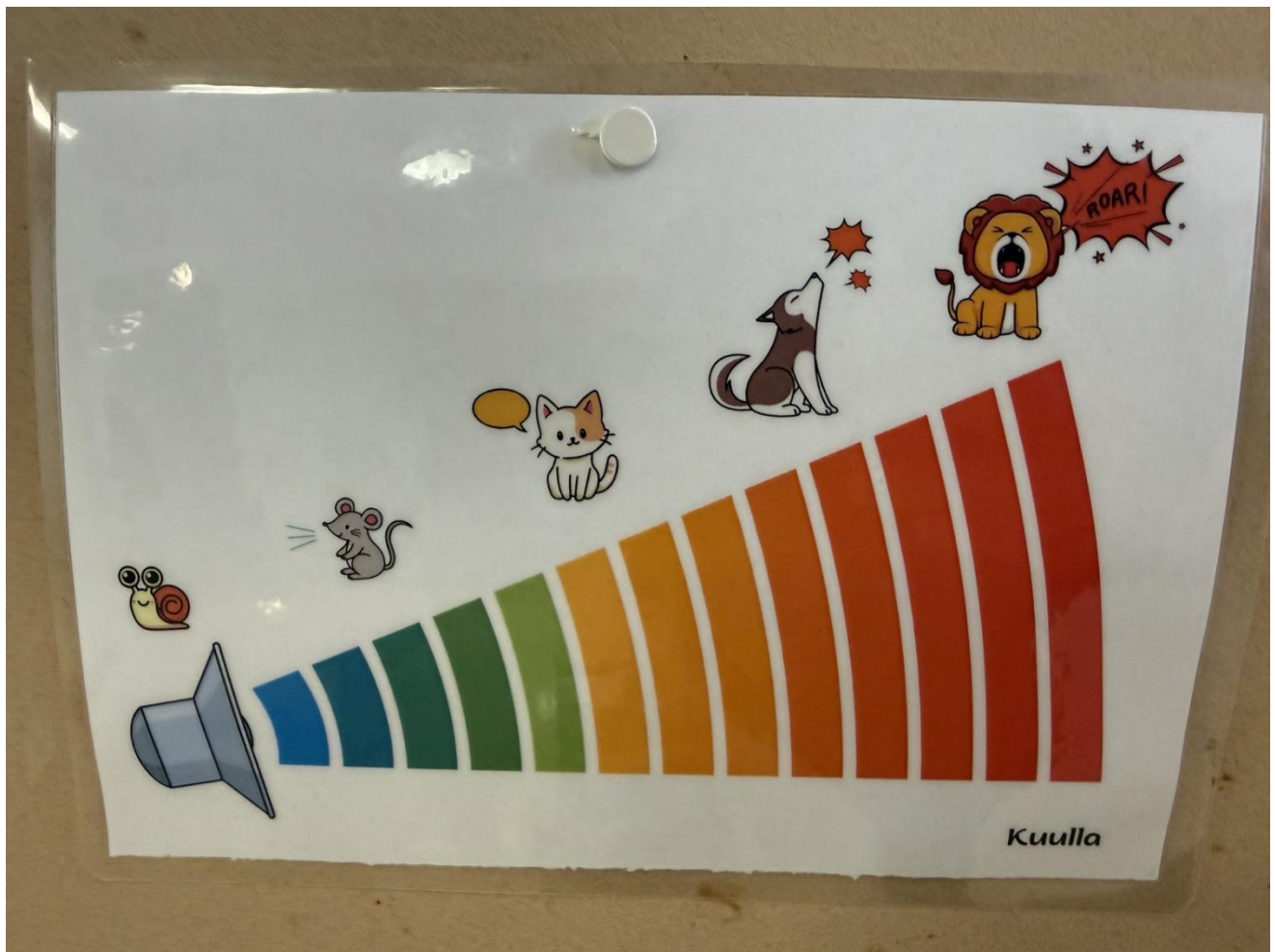
Bilag 3 – Affaldssortering

Funded by
the European Union

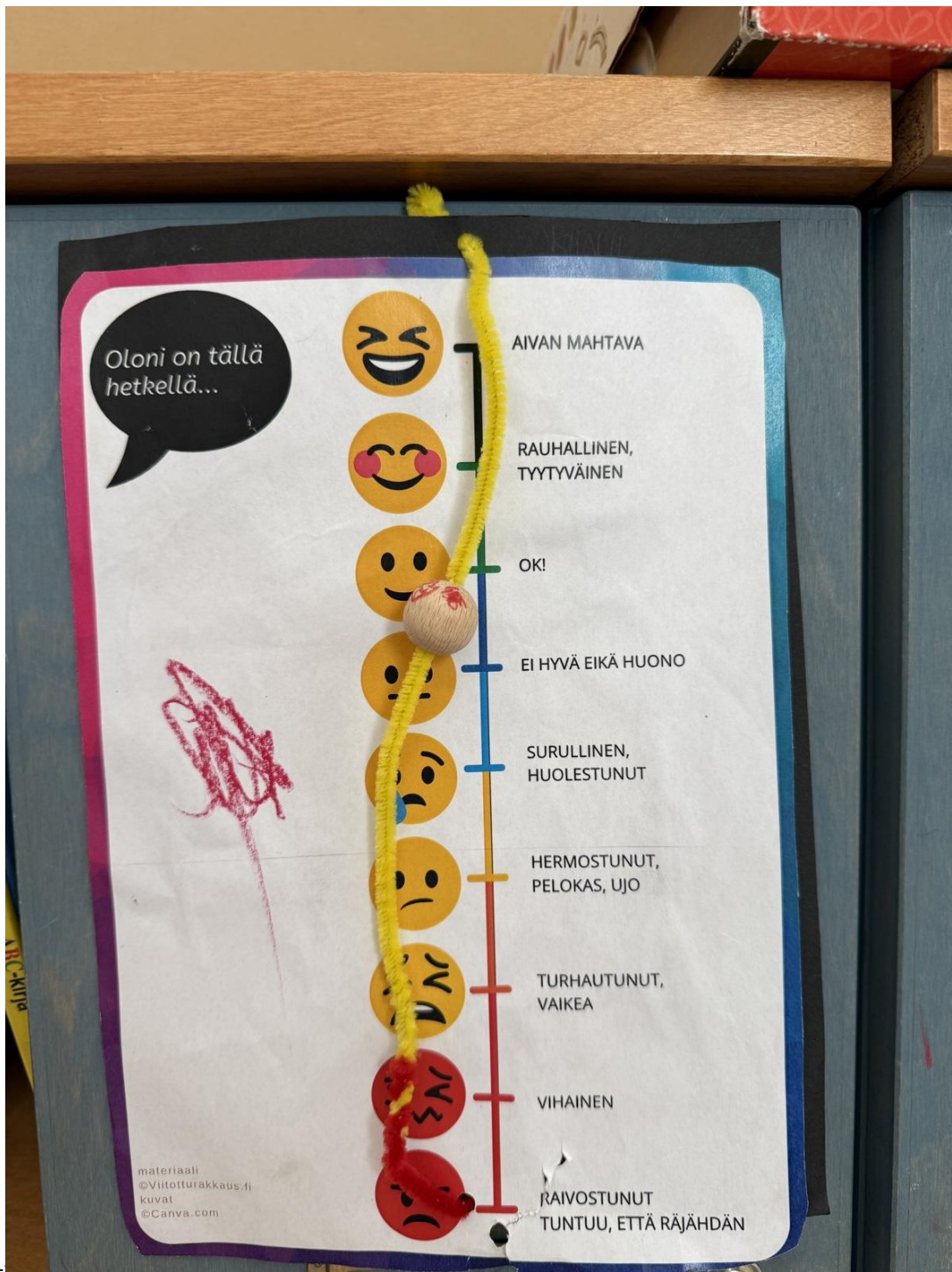
Bilag 4 - Værktøj til justering af lyd

Funded by
the European Union

Bilag 5 - Følelsesbarometer

**Funded by
the European Union**

Bilag 6 - Daglig struktur, ventepositioner

Funded by
the European Union

Bilag 7 - Bogbytte reoler

**Funded by
the European Union**

**Funded by
the European Union**

Bilag 8 - Tidsramme og handleplan

Tidsramme	Aktivitet	Ansvarlig	Dokumentation	Status
Senest 14 dage efter hjemkomst	Formidling til hele personalegruppen	Projektgruppen	PowerPoint + referat.	
Juli-august	Udarbejde og sende spørgeskema til personalegruppen og forældre.	Pædagoger	Spørgeskema	
Juli – august	Arkivere alle bilag (logbog, billeder, interviews mv.)	Projektgruppen	Bilagsoversigt	
Senest 2 måned efter hjemkomst (slut august)	Færdiggøre og indsende Erasmus rapport til koordinater	Projektgruppen	Endelig rapport	Vi mødes torsdag d. 13 august og færdiggøre rapporten.
August	Udvælge 2-3 pilotprojekter	Projektgruppen	Handleplan	Vi mødes torsdag d. 27 august.
August-september	Afprøvning af pilotprojekter	Pædagoger	Evaluerings	

Funded by the European Union

September	Formidling til forældre (Aula-opslag)	Ledelse	Aula-opslag	Tirsdag d. 15 sep.
Løbende	Instagram opslag og hjemmeside	Ledelse	Kommunikation	
September	Forældremøde om projektet (til valg møde)	Ledelse	Kommunikation	
November-december	Udarbejde og sende spørgeskema til personalegruppen og forældre.	Pædagoger	Spørgeskema	
December	Evalueringen af spørgeskema	Ledelse	Evaluering	
Ca. 3 måneder	Workshop/videndeling med andre dagtilbud	Ledelse	Lone præsenterer for Rømø. Christine præsenterer for Brøns/rejsby.	
December	Implementering af alle 5 fokusområder.	Projektgruppen	Handleplan	
12 måneder (maj 2027)	Slutevaluering og forankring	Ledelse	Slutrapport	

Funded by
the European Union

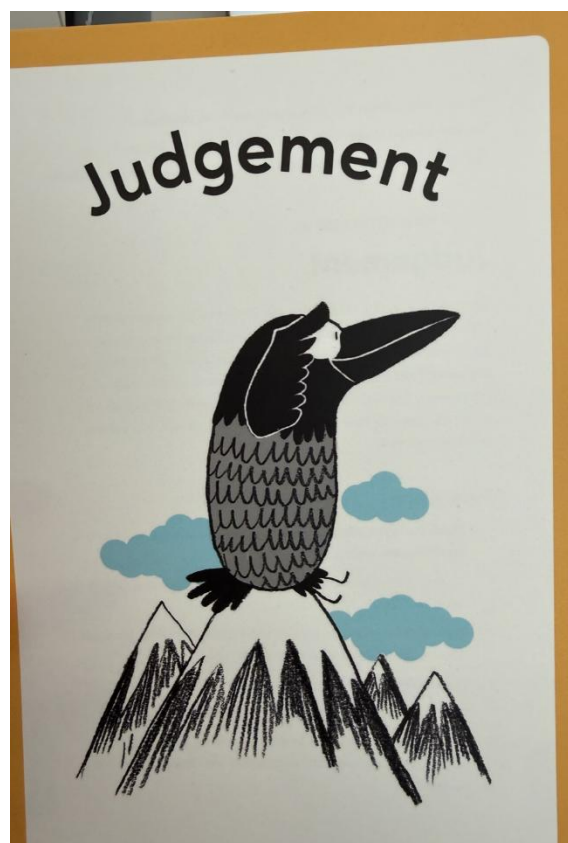
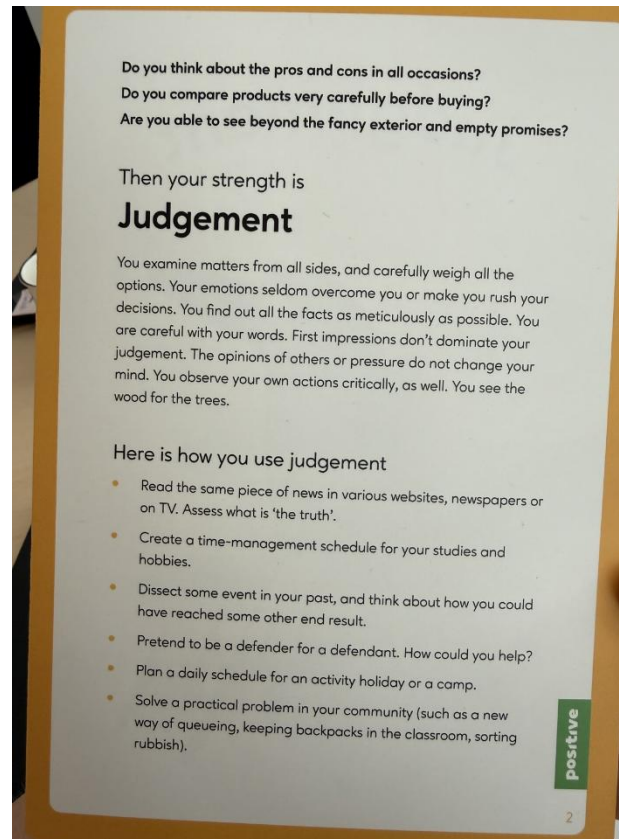
Bilag 9 - Medbestemmelses systemerne

Funded by the European Union

Bilag 10 - See the good

Funded by
the European Union

Bilag 11 - mini verso

